UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

liberationis dici remiſſus dolus futurus, & quin ipſe
tutor teneatur ratione͂ reddere de ijs, q̄ poſtea admini
ſtrauit, & reliqua reſtituere ad no. ꝑ Ale. in cōſ. 45. vol.
j. Argumēta aūt, & rationes Salic. Iaſo. & aliorū nō re-
fero, quoniā videri poſſunt. ¶ Nō obſtat id, qđ volue
rūt Dyn. & Rayn. in d. l. ſi qs rationes in fi. & Alex. in d.
ɔſi. 54. qa, vt dicit Iaſ. in d. l. actione, illorum opinio eſt
falſa, & ɔtrarium eſt de iure verius, magiſq; cōmune.
Secundo dico, quòd huiſmodi legatū liberationis, vt
ſupra, factum prodeſt tutori quoad hoc, vt is non te-
neatur ad reddendā illam ſcrupuloſam ratione͂ admi
niſtrationis, ad quā fuiſſet obligatus. ſi tale legatum fa
ctum nō fuiſſet: ſed quòd nō teneatur ad reddēdā rea-
lem, & veram rationem eorum, quæ poſt tutelam ſu-
ſceptam geſsit, & adminiſtrauit, & ad relinquorū re-
ſtitutionem legatum illud tutori nō prodeſt; vt habet̄
per Salic. in d. l. cum neceſsitatem, & ibi Bal. Et ideò
Alex. in d. conſi. 45. dicit quòd propter huiſmodi lega
tum tutor erit releuatus à redditione rationum, & à
reſtitutione relinquorum eorum, quæ malè admini-
ſtrauit ex culpa, & negligentia ſua nō autem eorum,
quæ malè ex dolo ſuo adminiſtrauit: & vbicunq: cō-
ſtaret, ꝙ ex mala adminiſtratiōe tutoris pupillius fuiſ
ſet enormiter, & enormiſsimè læſus, hoc eſt in ma-
gna, & maxima quantitate pecuniā, ꝓut ɔſtat in caſu
noſtro, tūc dicit de dolo ipſius tutoris ɔſtare, vt in ter
minis habetur ꝑ Alex. in cōſ. 102. volum. 2. ad no. per
canōiſtas poſt Ioan. de Imol. in c. quintauallis de iure
iuran. & ꝑ legiſtas maximè moder. in authent. ſacra-
menta puberū. C. ſi aduer. vendit. Preterea dictū Dyni,
& Rayn. debet intelligi, vt dictum legatum operetur
quoad præterita, nō autem quoad futura, alioquin ſe
queretur, quòd dolus de futuro ſic remitti poſſet,
quod eſt falſum, vt per Bartol. in l. aurelio. §. caius, &
in l. lucius. ff. de libera. lega. & gloſ. & Bar. in l. quidam
decedens. ff. de admin. tuto. Et ɔtra Dy. & Rayn. & ſic
ɔtra. Alex. in d. conſi. 54. in indiuiduo conſuluit Ioan.
de Anan. in conſi. 80. viſis, & intellectis, & facit conſi
lium Angeli. 144. incip. reuocatur in dubiū: Et qa hæc
pars eſt æquior, & tutior, ideò ſequenda. Hæc breui-
ter pro quali informatione ſint dicta. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Mulieres ad ſecundas nuptias infra tempora luctus tranſeuntes quas pœnas patiantur.*

2 *Mulier, cui maritus aliquid de bonis ſuis in teſtamento reliquit, infra tempora luctus binubium contrahens penitus omni corū bonorum commodo priuatur, quod filijs primi viri acquiritur.*

3 *Sed poſt tempora luctus nubens vſumfructum ſolum ex illis conſequitur.*

4 *Mater contractis ſecūdis, vel vlterioribus nuptijs. cui filius, vel filia primi matrimonij, cōdito teſtamento, nullis extantibus filijs, ſeu fratribus conſanguineis certum quid etiā iure inſtitutionis reliquit patruo, vel alio extraneo vniuerſaliter herede inſtituto, vltra ſibi relictum nihil aliud etiam ratione legitimæ, & illius ſupplementi petere, & conſequi poteſt.*

Et quando. nume. 5.

6 *Filij primi matrimonij an ab inteſtato, an verò condito teſtamento deceſſerint quoad ſucceſſionem matris, quæ ſecundo nupſit, refert.*

7 *Filia à ſucceſſione paterna, & materna propter maſculos excluſa habetur pro extranea, nec ei legitima, aut eius ſupplementū debetur.*

8 *Idem in matre propter agnatos maſculos excluſa.*

EPITOME.

MVLIER ob tranſitum ad ſecundas nuptias infra
tempora luctus priuatur omni commodo bonorum
ſibi a marito in teſtamento relictorum, illudq; filijs
primi matrimonij acquiritur.

Mater, quæ ſecundo nupſit, ſi filius, vel filia pri
matrimonij condito teſtamento, nullis extantibus
lijs, ſeu fratribus ɔſanguineis, patrū hr̄dem vniuerſali
ter inſtituerit, & matri ſolū certum qd etiam iure
ſtitutionis relinquerit, nō poteſt ēt ratione legitimæ
vel eius ſupplemēti aliqd vltra relictū petere, & con
qui, & multo magis, ſi d̄ ſtatuta mater à ſucceſſione
filiorum, ſeu filiarū ꝑꝑ agnatos maſculos excluſa

CONSILIVM XXXVIII.

CLARISSIMVS do. ɔſultori ſuo doctiſ
ſimo ɔſilio voluit in effectu ducēta relicta
dominę Ludouicę vxori Iulij teſtatoris de
beri illi quo ad uſumfructū tātū, quo vero
ad ꝓprietatē eſſe acquiſita Eliſabeth filiæ eius
& Ludouicæ ɔiugum, ob ſecundas, & vlteriores nu
ptias ab ipſa Ludouica ɔ̃ctas. l. fęminę. C. de ſecun
& §. ſi verò expectet in authen. de nupt. Secundo
morte Eliſabeth. ſine filijs, & fratribus ex primo ma
trimonio, voluit item do. Cōſultor, ꝙ domina Ludo
uica mater ex octingētis aliàs à Iulio patre Eliſabeth
relictis debeat habere legitimā debitā iur naturę quo
ad vſumfructū tātum, nā cū Eliſabeth. in ſuo teſtamen
tri iure inſtitutionis ſolū octo reliquerit, patruo, & ſic
extraneo hr̄de vniueſaliter inſtituto, iure optimo ma
ter potuit agere ad ſupplementum ſuæ legitimæ de
bitæ in bonis filiæ, quę fuerunt octingenta ſibi, vt ſu
pra, relicta: cum enim per tranſitum ad ſecunda vo
ta domina Ludouica priuata fuerit proprietate bo
norū viri, ea potuit ex bonis filiæ ad illā ex bonis
mariti ꝑuentis legitimam in vſufrctu deducere, vt
tè diſputat Ioan. de Garron. in repet. authent. ex te
C. de ſecund. nupt. & plenè à do. Conſultore demo
ſtratū fuit: Cuius dictis addi poſſet, ꝙ (ſtante commu
1 ni theorica canoiſtarum. & legiſtarum, q † mulieres
ad ſecundas nuptias infra tempora luctus conuolan
tes, ob dictum illud apoſtoli mortuo viro nubat
bat in domino, non patiantur pœnas, quas contra
feſtinantium ſecūdas nuptias contrahere introducta
fuerūt, ſed ſolum illas, quas lex in fauorē filiorum
filiarum prioris matrimonij introduxit, cum
nis apoſtoli, & canonis eius dictū approbantis
ſolū excuſare mulieres nimis ad ſecundas nuptias
ſtinātes ab in famia iuris, & ſic illas releuare à pœnis
alijs in earū odiū ſolum ob nimiam feſtinantiā à lege
introductis, nō autē priuare filios primi matrimonij
iurib⁹ ſibi à lege quomodocunq; reſeruatis ꝓpter ſe
cundas nuptias in bonis paternis ad matrē peruentis
in c. pen. & fi. ibiq; Inno. Hoſt. Ioan. And. Ant. Abb. &
cæteri de ſecun. nupt. & crebro q̄ iuriſtas in l. j. C. eo
2 tit. gl. & Bar. in l. liberorū. ff. de his, q no. infa) † mulier
cui maritus aliqd de bonis ſuis in teſtō reliquit
fra tēpora luctus binubium cōtraxerit, penitus o
commodo illorum bonorū priuatur, quod ac
tur deſcendentibus, & ſic filijs primi viri, vt in d.
j. & ꝓpterea hęc pęna totalis priuationis iſtorum
rum non debet dici ſublata, cum dicatur ēt fauore
liorū primi viri, ſeu matrimonij introducta
poſſet in caſu occurrenti attētari, ꝙ do. Ludouica
rit ꝓpter tranſitū infra annum luctus ad ſecundas
ptias toliter priuata relicto ducendorū ſibi à Iulio
rito facto, & illa ducēta Eliſabeth filiæ pleno iure
quiſita dicant̄, adeò vt in illis ducētis nec vſusfru
3 reſeruatus do. Ludouicæ dici poſsit, † ſicut dicere
ſi poſt annū luctus nuptias cum ſecūdo contraxi
vt in d. l. fœminæ, & in d. §. ſi verò expectet cum
4 ¶ Secundo ſubſtineri poteſt ꝙ † ſi contractis ſecun
dis, vel vlterioribus nuptijs filius, ſeu filia primi
trimo

trimonij teſtm̄ fecerit, & nullis extātibus filijs, ſeu fratribus conſanguineis matri etiā iure inſtitutionis aliquid reliquerit, & patruū, ſeu aliū extraneū hæredē vniuerſalē inſtituerit, nō liceat matri petere in bonis filij ſeu filię niſi id, qđ ſibi relictū fuit, nō aliter, ac ſi filius illud alicui ex̄neo reliqſſet, vt ī. §. hinc nos ī fi. ver. ſi. in auth. de nup. Sed extraneus, cui tale quid relictū eſſet, nihil vltra cōſequi, & petere poſſet, ergo idē dicē de matre, q̄ ad ſecūda vota trāſiuit, & cui filia aliquid reliquit. Nec refragaẗ tex. in §. cū igitur poſt princ. in authen. de non elig. ſecun. nub. vbi mater pręterita, vel exhęredata pōt contra teſtamentū venire, quia refertur primò, ꝙ loquitur, quādo mater nō trāſiuiſſet ad ſecunda vota, vt clarè ex illius verbis percipi potest. Secundo, ꝙ † ob vitiū pręteritionis, vel exhęredationis permittitur matri contra teſtm̄ filij venire, at quando matri titulo honorabili, videlicet iure inſtitutionis eſſet à filio relictū, debet ſtare contēta relicto ſibi facto à filio, & hoc, quādo mater per tranſitū ad ſecunda vota iniuria filiū primi matrimonij affeciſſet, vt d. §. hinc nos in fi. verb. Nō obſtat d. l. fœminæ in fi. C. de ſecun. nup. & ſimil. quia ille tex loquitur, quādo filius prioris matrimonij ab inteſtato deceſsiſſet: † refert enim, an filius primi matrimonij deceſſerit cōdito teſtō, vel ab inteſtato, quoad ſucceſsionem matris, vt in authen. ex teſtamento, & in corpore C. de ſecun. nup. Præterea ſi verum eſt, vt mihi præſupponitur, ꝙ per conſtitutiones generales prouinciæ mater à ſucceſsione filiorum familiarū excludatur ꝑpter agnatos maſculos infra quartū gradū coniunctos, & conſequenter per patruū in tertio gradu. §. tertio inſtit. de gradi. cū hoc ob agnationis, & familiarū conſeruationem, ꝙ in caſu noſtro, in quo Eliſabeth patruū hæredē inſtituit, & do. Lodouicæ matri octo relicta do. Ludouica ſolū debet eſſe contenta relicto ſibi facto, & ad ſupplementū legitimæ in bonis filiæ minimè agere pōt, cū propter prouiſionē hui⁹ conſtitutionis mater cenſeaẗ, & habeaẗ tanquā extranea & illi legitima, & ius agēdi ad ſupplementū non debeatur, vt dr̄ † de filia, quæ propter maſculos à ſucceſſione paterna, & materna excludiẗ, quæ habetur ꝓ extranea, nec ei debeẗ legitima, nec ius agēdi ad ſupplementū, vt volunt docto. cōmuniter Bar. Ale. Areti. & alij in l. gallus. §. & quid ſi tantū. ff. de lib. & poſth. quāuis Sozi. ibi col. 2. uerſi. ſecundo contrariū ſenſerit: & ſi hoc dicimus in filia per ſtatutum excluſa, cui magis debetur legitima debita iure naturæ, quam matri l. nam & ſi parentibus. ff. de inoff. teſt. magis item dicendum eſt in matre excluſa propter agnatos maſculos, & ita de filia ad matrem, & è contra arguunt Ale. & Areti. in d. §. & quid ſi tantum: & de matre per ſtatutum excluſa, ꝙ non poſsit agere ad legitimam, nec ad illius ſupplementum, videtur eſſe de mente Bar. in l. j. §. ſi pater. ff. de coniung. cum eman. lib. Et ex his ad fauorē Tadei patrui, & hæredis dictæ Eliſabeth contra præfatā do. Ludouicam iudicandū eſſe de iure magis cōcludo, iudicio tm̄ ſaniori ſemper ſaluo. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *Mulier propter tranſitum ad ſecunda vota quomodo relictis ſibi à marito teſtatore factis priuetur, & extantibus filijs primi matrimonij quod ius in illis relictis habeat; & ſi quid mulier acquiſiuerit, quomodo filius primi matrimonij id vendicabit.*

2 *Pœnæ hodie de iure canonico ſecundo nubentibus impoſitæ locum habeant.*

3 *Mulier propter tranſitum ad ſecunda vota non poteſt ſecūdo marito in teſtamento ſuo plus relinquere, quā reliquerit filio prioris matrimonij, totumq́; illud pro non ſcripto haberetur, & liberis ipſius mulieris applicaretur: & an omnibus filijs tàm primi, quàm ſecundi matrimonij eſſet applicandum num. 7. an vero ſolum filijs primi matrimonij num. 8.*

4 *Legitima debita filijs in dotibus maternis, extantibus filijs primi, & ſecundi matrimonij, quæ & quanta ſit;*

5 *Et quid, ſtante ſtatuto loci, ꝙ vni vel pluribus filijs primi matrimonis ab inteſtato debeatur dimidia totius dotis, & filijs ſecundi matrimonij alia dimidia.*

6 *Legitima filijs debita ꝑ ſtatuta locorū pōt & minui, & augeri.*

9 *Legitima iure naturæ debita debetur in oībus, & de oībus bonis patris, vel matris abſque diminutione, & onere ēt ſolius vſusfructus, nō autē ſolū de certis bonis ēt ex diſpoſitione parētū.*

10 *In legitima debita in bonis matris filius non computat id, quod propter tranſitum matris ad ſecunda vota ex iuris diſpoſitione ad eum peruenit, & quid ſolum computet, & nu. 11.*

12 *Minor læſus enormiſſime ex aliquo facto ſuo poteſt contra illud etiam iuratum venire, nulla petita abſolutione à iuramento.*

13 *Enormiſſima læſio operatur, vt non obſtante ſuo iuramento quis actui ſuo poſſit cōtrauenire, quamuis ī enormi læſione ſec⁹ eſſet.*

14 *Minor, & eccleſia propter enormiſſimam læſionem etiam poſt quadriennium lapſum à die finitæ minoris ætatis, & à die læſionis in eccleſia poſſunt quandocunque per reſtitutionem in integrum contractui ſuo contrauenire.*

15 *Caſibus fortuitis maximis, & inſolitis non cenſetur renunciatū, ſiquis omnibus caſibus fortuitis etiā cū iuramento renūciauit.*

16 *Filia dotata, quæ ex ſtatuto excluditur à ſucceſſione patris propter maſculos, non poteſt tanquam incompetēter dotata ad ſupplementum dotis congruæ agere, niſi conſtet illam in dote data fuiſſe enormiſſimè læſam.*

17 *Iuramento iura non aſſiſtunt, quando re ipſa læſio enormiſſima interuenit, aut fraus ex parte recipientis.*

18 *Verba latiſſima in inſtrumentis apponi ſolita cenſentur apponi potius ex ſtilo quodam notariorum, quàm ex partium conuentione, & in caſu enormiſſimæ læſionis nihil operantur.*

19 *Minor, qui cum auctoritate curatoris cum aliquo in ſui præiudicium contraxit, agendo poſtea ſuper reſciſſione cōtractus an cōtra illum, cùm quo contraxit, vel eius hæredes poſſit agere, abſque eo, quòd contra curatorem prius agat.*

EPITOME.

RELICTVM vxori, q̄ poſtea ad ſecunda vota trāſiuit, extāte filio primi mariti, ītegraliter, & pleno iure debeẗ filio primi mariti, q illud reliqt, nec de eo mulier pōt aliquo modo diſpōere, nec alijs relinq̄re.

Mulier tranſeundo ad ſecunda vota non poteſt in teſtamēto ſuo plus marito ſecūdo relinquere, quàm filijs primi matrimonij, illudq́; plus relictum pro nō ſcripto haberetur, & filijs ipſius mulieris applicareẗ, non primi, & ſecundi matrimonij æqualiter illud diuidendo, ſed ſolum filijs primi matrimonij.

Fili⁹ primi matrimonij agit ad ſupplemētū legitimę ī bonis matris, ī qua nō computat relictū à primo marito matri ſuæ, qđ ꝑꝑ tranſitū ad ſecūda vota ipſi filio quoad ꝓprietatē debeẗ, nec illud plus à matre ſecūdo marito relictū, quā ipſi filio, qđ ſimiliter illi debeẗ.

Minor propter enormiſsimam læſionem contractui ſuo etiam iurato abſque petitione abſolutionis à iuramento contrauenire poteſt.

Et ſi cum auctoritate curatoris contraxerit, cōtra illos, cum quibus contraxit, vel eius hæredes agere poteſt abſque eo, ꝙ prius cum ſuo curatore agat.

CASVS CONSILII XXXIX.

IACOBVS Franciſcum filium hæredem inſtituit, & dominæ Camillæ ei⁹ vxori matri Frāciſci libras ducentas legauit: poſt teſtatoris obitum do. Camilla infra tempora luctus ad ſecunda trāſiuit vota cum do. Scipione, qui coniuges tàm ꝓ dotibus, q̄ pro dictis ducentis le-